

REPORTER USEM

nr. 1-2 (26)
septembrie-octombrie
2016

Ziarul Universității de Studii Europene din Moldova

USEM

a început un nou an universitar

Prima instituție privată de studii superioare din Moldova și-a deschis larg ușile pentru cei peste 3000 de studenți. Ei au posibilitatea să studieze într-o universitate modernă cu toate dotările necesare procesului instructiv-educativ: săli de curs luminoase și spațioase, o biblio-

tecă modernă, laborator de criminalistică, laboratoare radio-tv, sală de calculatoare, bloc alimentar, centru cultural. Investițiile din ultimii ani, în special în infrastructura didactică de ultimă oră, cu tehnologii ultra moderne poziționează instituția la un nivel înalt în țară.

Noul an academic la Universitatea de Studii Europene din Moldova a început cu mari emoții, cu speranțe și cu perspective încurajatoare pentru profesorii, studenții din anii mai mari, dar și pentru național și internațional.

„Aflată în al 24-lea an de existență, universitatea noastră își continuă menirea primordială, de instruire și profesionalizare a tinerelor generații. Mesajul meu, pentru acest început de an, se adresează în mod special generației tinere, bobocilor. Vin în fața dumneavoastră cu toată responsabilitatea astăzi, și vă spun că vreau

să-i urmați. Țara noastră are nevoie de oameni foarte bine instruiți. Vă doresc mult succes și vă felicit pentru alegerea făcută”, a spus rectorul USEM, doctor în drept Iurie Sedlețchi.

Reporter USEM

De ce am ales jurnalismul?

M-am întrebat de multe ori de ce am vrut să fac Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării din cadrul Universității de Studii Europene. Dacă să fiu sinceră, am făcut aceasta alegere, ca și mulți alți colegi, ca să apar pe «sticlă». Mă vedeam, în direct, într-un live de la știri sau chiar moderând o emisiune de divertisment. Eram prin clasa a 9-a când mi-a venit această idee. Visam să devin jurnalistă pentru că sunt creativă, curioasă și îndrăzneță.

Dar, atunci când am început să studiez mai multe discipline din domeniu și să comunic cu profesorii mei, care de mulți ani fac această meserie, visele mele s-au spulberat. Am început să realizez că jurnalismul nu este doar o profesiune romantică, ci o meserie mult mai complexă și mai greu de profesat, în special pentru... femei. Realitatea este dură, căci, uneori, ești nevoită, alături de cameraman, pășind prin noroi spre locul unde trebuie să faci reportajul, să riști să fii agresată. De exemplu, în timpul desfășurării unor proteste sau atunci când filmezi un conflict.

De la profesorul Vlad Madan am învățat că oricât de multe dificultăți și piedici ar întâlni, jurnalistul trebuie să

fie onest, curajos, operativ și să facă față tuturor încercărilor profesionale. Această profesie implică și o doză mare de responsabilitate. Jurnalismul înseamnă vocație, însă este foarte important să-ți dezvolți capacitatea de a scrie și de a exersa. Ca să fii un bun profesionist, trebuie să excelezi. Un blog, un mic portofoliu cu subiectele care te pasio-

nează, sunt startul pentru orice student care a ales să facă meseria de jurnalist. Ziarist ești implicat non-stop, ne spun profesorii. Mi-am propus ca, după ce absolvesc Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, să fiu un jurnalist obiectiv și bătaios, care-și face profesia meserie.

Este incredibil de frumos să umbli prin

labirinturile Universității, să absorbi din fiecare curs esența profesiei alese. Jurnalismul exclude monotonia acumulată de ani de zile. Permanent, fac ceva diferit, întâlnesc oameni noi, cu povești diferite. Ideea lui Aristotel este actuală și astăzi: „Ceea ce avem de învățat, să facem, învățăm făcând”.

Aura GASNAȘ
studentă, anul II, FJSC

Pentru cei care ne fură Moldova

Mariana PĂDURARU,
studentă anul II, FJSC

**Ucid și ultima speranță
Unui popor far' de nimic
Parcă l-ar rastigni pe cruce
Precum pe Hristos l-au rastignit.**

**Plecară toți nedumeriți
Și n-au plecat de prea mult bine,
Când au promis prosperitate
Ei i-au gonit în țări străine.**

**Voi, cei ce ați jurat cândva
C-o să luptați pentru dreptate,
Chiar nu vedeți cum pleacă toți
Ramîn batrîni doar pe la sate?!**

**Chiar n-auziți cum plînge azi
Cum plînge-ntreaga națiune,
Vă declarați nevinovați
Căci faceți numai fapte bune**

**Cum să vorbești de viitor
Despre onoare, cinste, viață?
Cînd ei încet, încet ucid
Ucid și ultima speranță.**

Ziua Profesorului la USEM

Pe 5 octombrie, în incinta USEM, s-a sărbătorit Ziua Mondială a Profesorului, un eveniment în care toți elevii și stu-

denții și-au manifestat sincerele mulțumiri față de pedagogii care îi îndrumă și-i ghidează zilnic. Studenții de la Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării au fost foarte ingenioși și au organizat o sărbătoare de neuit pentru profesorii lor. Dimineața, ei au fost împinși cu zimbete, baloane colorate și cu mere roșii! Studenții au dedicat câte un mesaj de felicitare pentru fiecare dascăl în parte și le-au mulțumit profesorilor pentru munca depusă în formarea lor ca personalitate.

Studenții de la anul I au pregătit o gazetă de perete, unde pe fiecare profesor l-au comparat cu cite un simbol care-l reprezintă. Pe titularul cursului Introduce-re în Studiul Jurnalismului l-au comparat cu un „bec”, deoarece „sunteți la fel de ingenios, iar ideile pe care le posedați inspiră creație chiar și în cel mai simplu om. Nu uitați că datorită lucrului pe care îl faceți se dezvoltă persoane care, la rândul lor, emană doar energie pozitivă și optimism”, a spus studenta Tamara Meleca.

Au mai fost și alte surprize din partea studenților: o cutie de

ciocolată și un buchet de flori. Tinerii au ales astfel de cadouri deoarece florile semnifică adevărul pe care profesorii îl spun zilnic, iar frumusețea unei flori se răsfrînge și asupra profesorului; ciocolatele simbolizează sănătate și bunăstare. Studenții de la anul II au fost foarte ingenioși. Irina Vacarița a venit cu un mesaj de felicitare în fața tuturor profesorilor:

„Cu ocazia zilei dumneavoastră profesionale, venim cu un mesaj de felicitare și de mulțumire. Vă suntem recunoscători pentru faptul că datorită Domniilor voastre devenim cineva, vă mulțumim pentru cuvintele care uneori sunt dure, dar totodată ne învață, pentru cuvintele de laudă pentru că ne stimulează drumul spre perfecțiune. Vă dorim multă multă sănătate, putere, răbdare și, desigur, mari realizări! Vă mulțumim, vă iubim și vă respectăm, vă apreciem pentru munca și dăruirea pe care le depuneți zi de zi, an de an, cu fiecare generație!”

Studenții le-au dăruit profesorilor cite un mar, care reprezintă pomul vieții și semnifică roadă bogată, belșug și perenitate, iar alături de acest mar o felicitare

cu mesajul: „Stimați profesori, vă adresăm cele mai sincere felicitări cu ocazia Zilei Profesionale a Lucrătorilor din Învățămînt! Vă urăm multă sănătate, bunăstare, verticalitate și inspirație pentru a ghida tinerii în lumea cunoștințelor și să trăiți din plin satisfacția performanței!”

La final, toți profesorii împreună cu studenții au făcut cite o fotografie pentru a memora această zi deosebită. Nu oricine poate îmbrățișa cariera didactică. Profesorul trebuie să fie un îndrumător și un sfătuitor al elevilor, trebuie să știe să declanșeze și să întrețină interesul, curiozitatea și dorința lor de a învăța. Competența, ținuta morală și intelectuală și tactul pedagogic îl definesc. Reamintesc ceea ce afirma Sfântul Ioan Gură de Aur: „Nu există artă mai frumoasă decît arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără viață, dar educatorul creează un chip viu; uitîndu-se la el, se bucură și oamenii, se bucură și Dumnezeu”. Mulțumim, dragi profesori, pentru munca depusă!

Tamara MELECA,
studentă anul I, FJȘC

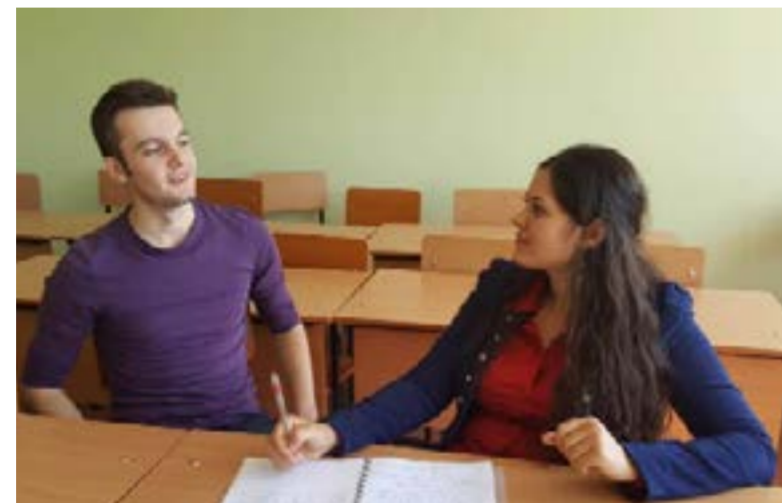

Având posibilitatea să învețe în Turcia, a ales USEM

În ziua de astăzi, cînd mulți tineri optează pentru studii peste hotarele țării, Cristian Ermurache a preferat să studieze acasă, în Moldova, la Universitatea de Studii Europene. Tinarul este convins că și țara sa de baștină și a mamei sale, Republica Moldova, are nevoie de tineri bine pregătiți. Această opțiune a sa motivează și interviul pe care îl-am solicitat.

– Cristian, de ce ai ales anume USEM?

– Încă de cînd eram în Turcia, am vrut să urmez cursuri la Științe ale Comunicării, Relații Publice sau Filosofie. Am studiat citeva luni la facultatea de Filosofie, dar nu am fost încîntat, probabil din cauză că sistemul de învățămînt nu era unul din cele mai bune. Mai apoi, am căutat mai multe universități din România, dorind să găsesc o facultate anglofonă, însa, anul acesta, în țara vecină, nu erau acceptați la studii studenții străini. După aceea, m-am documentat asupra ofertei universităților din Moldova. Prima instituție care a corespuns exigențelor mele a fost Universitatea de Studii Europene din Moldova. Cînd am venit aici, mi-am dat seama că asta-i ceea ce caut. Mi-a plăcut totul aici. M-au impresionat

sediul și sălile de curs, mi-a plăcut atitudinea profesorilor și colegilor.

– De ce ai ales Științe ale Comunicării?

– Am citit mult din domeniul comunicării, aveam informații suficiente despre această specialitate și, desigur, cred că este ceea ce mă reprezintă.

– Unde te simți mai bine, în Turcia sau în Moldova?

– Acasă. Omul trebuie să se dezvolte acasă. Eu eram prea mic cînd am plecat să locuiesc cu părinții în Turcia, la vîrsta aceea decid părinții pentru copiii lor. Acum nu-mi pare rău. A fost totuși o experiență, am descoperit cultura turcă.

– Îți vezi viitorul acasă, în Moldova?

– Nu știu ce va fi în viitor. Prefer să trăiesc clipa. Vreau să mă dezvolt, să merg înainte. Un proverb spune: „Un om care nu se dezvoltă, nu poate să fie bun. Trebuie să înveți mult, dar să faci ceea ce îți place și să crezi cu adevărat în visul tău”.

– Ai un vis? O dorință?

– Vise nu am. Principiul da.

– Crezi în Dumnezeu?

– Cred. Universul nu poate fi întîmplător. Cineva cred că l-a creat. Credința în Dumnezeu îți îmbogățește inteligenta și spiritul.

Mariana PĂDURARU,
studentă anul II, FJȘC

Moldova, a doua patrie

„Îmi place foarte mult Moldova. Îmi place lumea de aici, este foarte primitoare și bună la inimă”. Sunt cuvintele unui american, care este voluntar în Corpul Păcii. Am făcut cunoștință întîmplător, cînd mergeam grăbită pe una din străzile din Chișinău. Cu o voce caldă, pătrunzătoare și melodiasă cineva mă salută de parcă am fi cunoștici de foarte mulți ani.

«Nu sunt din Moldova», îmi spune unul din cei doi tineri. Prietenul lui îmi zice că a venit tocmai din America. Pentru o clipă, am rămas fără cuvinte, nu îmi venea să cred, cit de bine vorbesc limba română.

Prima mea întrebare: în ce timp au învățat limba română. Mi-au spus că timp de 6 luni.

Întrebindu-i despre impresiile care și le-au făcut despre țara noastră și dacă vor mai reveni, răspunsul a fost prompt.

„Moldova e o țară de vis: minunată, cu oameni frumoși la chip și suflet. Noi nu vrem să revenim, noi nu vrem să mai plecăm de aici, ne cheamă înapoi doar familia și citiva prieteni care au rămas acolo.”

Această zi de septembrie mi-a umplut sufletul de bucurie, s-a trezit în mine un puternic sentiment de mîndrie, că m-am născut în Moldova și vorbesc limba română. Merg spre casă și parcă aud acele cuvinte: „Moldova e și patria noastră!”. Acești doi americani mi-au hrănit sufletul cu atîtea emoții și energie pozitivă încît o să-mi ajungă pină la o nouă întîlnire.

Chișinăul nu e New York și nici Roma, nu e Dusseldorf sau Paris. E un oraș mic, unde liniștea e la ea acasă. Un oraș care l-ai putea cutreiera și într-o zi, dar pentru mine este orașul drag pe care niciodată în viață nu l-aș putea uita.

Mariana PĂDURARU,
studentă anul II, FJȘC

Jurnalismul, nu-i numai o pasiune

Să fii jurnalist înseamnă să fii un om îndragostit de această meserie, că doar, numai oamenii care pun suflet în ceea ce fac devin buni profesioniști. Ca să fii un bun jurnalist, în opinia mea, trebuie să ai mîntea ca o sapă sau chiar ca un hîrleț ascuțit. Cu o mică lopățiță nu reușești să scoți din nimeni nimic. Am depus documentele la facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării din trei motive: sunt creativă, am spirit de aventură, dar și exces de curiozitate.

Cu toții cunoaștem că era în care trăim este o eră a informației, în care vrei să știi cit mai mult și mai ales să cunoști tot ce se petrece în jur. Jurnalismul nu este deloc o profesie ușoară, ci e chiar extrem de solicitantă, plină de dinamism ce aduce noi provocări în fiecare zi. Totodată implică și o doză mare de responsabilitate. Probabil că atunci cînd te-ai gîndit că îți-ar plăcea să fii jurnalist te-ai văzut într-o transmisiune direct la o emisiune de știri sau chiar la o emisiune de divertisment, la fel cum gîndeam și eu odată ce am pășit pe pragul universității USEM. Visam cu ochii deschiși, nici nu îndrăzneau să îmi închid mi se spulberă visul pe aripi de vînt. Dar odată ce am intrat în

adevăratul conținut al jurnalismului mi-am realizat că un adevărat jurnalist trebuie să înalțe bocancii în picioare, pășind prin noroi cu cameramanul în față. Învățat-am am fost de către profesori, trebuie să ai mîntea ca o sapă sau chiar ca un hîrleț ascuțit. Cu o mică lopățiță nu reușești să scoți din nimeni nimic. Am depus documentele la facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării din trei motive: sunt creativă, am spirit de aventură, dar și exces de curiozitate.

Cu toții cunoaștem că era în care trăim este o eră a informației, în care vrei să știi cit mai mult și mai ales să cunoști tot ce se petrece în jur. Jurnalismul nu este deloc o profesie ușoară, ci e chiar extrem de solicitantă, plină de dinamism ce aduce noi provocări în fiecare zi. Totodată implică și o doză mare de responsabilitate. Probabil că atunci cînd te-ai gîndit că îți-ar plăcea să fii jurnalist te-ai văzut într-o transmisiune direct la o emisiune de știri sau chiar la o emisiune de divertisment, la fel cum gîndeam și eu odată ce am pășit pe pragul universității USEM. Visam cu ochii deschiși, nici nu îndrăzneau să îmi închid mi se spulberă visul pe aripi de vînt. Dar odată ce am intrat în

Dezbateri actuale și de folos

Recent, studenții Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării USEM s-au întîlnit cu politologul romîn, lector al Universității din Craiova, angajatul Senatului României Eduard Alexandru. Tema întîlnirii, «Politica și mass-media », a fost una de actualitate, însă extrem de necesară, atît pentru studenți, cit și pentru profesori.

Învățecii au avut oportunitatea să afle multe informații noi, necesare pentru cei care se pregătesc să accedă în profesia de jurnalist. Subiectele dezbătute - securitatea absolută, securitatea economică, securitatea socială, războiul hibrid și impactul acestuia asupra societății, au fost apreciate de viitorii jurnaliști ca fiind de real folos. De exemplu, un viu interes a stîrnit informația despre operațiunile psihologice (PSY-OPS), care sunt un instrument fiabil și inovativ al politicilor folosite la nivel global. Deși aceste operațiuni fac parte dintr-un război psihologic și sunt ilegale în toate țările lumii, ele sunt masiv aplicate în Republica Moldova. Acestea vizează crearea unei frici în sinul societății pe un termen mai îndelungat, încercînd să acapareze subconștientul fiecăruia.

„Nu trebuie să fim manipulați de politicieni, noi, jurnaliștii, trebuie să-i manipulăm », susține Eduard Alexandru. Noi suntem arma societății, noi suntem cei care trebuie, să luptăm pentru informarea corectă a oamenilor de rînd. Prin noi societatea poate fi manipulată, dar și dezinformată, de aceea trebuie permanent, să ținem pasul, „să fim informați în toate domeniile, pentru a putea comunica cu orice persoană, indiferent de mediul în care se afla”,

Olga Popa studentă anul I
„De la politologul romîn am aflat multe informații interesante despre propagandă, cupere și manipularea presei. Mesajul lui a avut un impact puternic asupra mea, deoarece eu cunoșteam puțin despre subiectele abordate. Au fost aduse argumente care ne-au demonstrat că totul din jur este influențat de presă, totul se cumpără și totul se vinde cu ajutorul unor scheme.”

Cristina Anghel, studentă anul II, FJȘC:
„Mi s-a părut extrem de interesantă și utilă această prelegere. Perspectiva de abordare a unei teme atît de actuale, „Media dintr-o perspectivă politică și mass-media, a fost una analitică și convingătoare. Incontestabil, obiectivul lecției a fost atîns. Tratarul multilateral a subiectului a creat un feed-back specific și o percepție inedită a unor astfel de noțiuni ca „manipulare”, „PSYOPS”, „război hibrid”, dar și a statutului țării noastre în aceste realități”.

La final lectorul universitar Eduard Alexandru le-a urat studenților succese și cele mai sincere urări de bine.

Tamara MELECA,
studentă anul I, FJȘC

a declarat politologul Eduard Alexandru.

Pe mulți studenți această prelegere le-a ajutat să înțeleagă metodele propagandistice ale Rusiei aplicate în Ucraina și care sunt masiv folosite în unele regiuni din Republica Moldova.

Multe teme neînțelese până acum de tineri le-au fost bine explicate de politologul romîn,

demonstrându-le prin exemple concrete, viclenia unor mari puteri, aplicată pentru a-și atinge scopurile peride sau pentru a-și extinde teritoriile.

Opiniile studenților:
Sofia Busuioc, studentă anul II
„Pentru noi studenții, a fost o prelegere informativă, în care am primit răspuns la toate întrebările puse politologului Eduard Alexandru. M-am convins încă odată, că pentru a deveni un bun jurnalist trebuie să ai o tărie de caracter, mereu să studiezi, și să fii permanent informat despre evenimente de importanță majoră din societate. Vom avea de înfruntat mai multe obstacole, însă tot ele ne vor ajuta să fim mai performanți. Voi munci în continuu și voi ține cont de sfaturile pe care le-a oferit lectorul din România”.

Olga Popa studentă anul I
„De la politologul romîn am aflat multe informații interesante despre propagandă, cupere și manipularea presei. Mesajul lui a avut un impact puternic asupra mea, deoarece eu cunoșteam puțin despre subiectele abordate. Au fost aduse argumente care ne-au demonstrat că totul din jur este influențat de presă, totul se cumpără și totul se vinde cu ajutorul unor scheme.”

Cristina Anghel, studentă anul II, FJȘC:
„Mi s-a părut extrem de interesantă și utilă această prelegere. Perspectiva de abordare a unei teme atît de actuale, „Media dintr-o perspectivă politică și mass-media, a fost una analitică și convingătoare. Incontestabil, obiectivul lecției a fost atîns. Tratarul multilateral a subiectului a creat un feed-back specific și o percepție inedită a unor astfel de noțiuni ca „manipulare”, „PSYOPS”, „război hibrid”, dar și a statutului țării noastre în aceste realități”.

La final lectorul universitar Eduard Alexandru le-a urat studenților succese și cele mai sincere urări de bine.

Tamara MELECA,
studentă anul I, FJȘC

Interviu cu un om al străzii

Nevoit să cerșească milă

L-am întîlnit în preajma supermarketului Green Hills de la Sculeanța din capitală. Este vorba despre Nicolae Ceban, invalid de gradul I care a rămas fără ambele picioare și o mină în timpul unui accident nefericit. Intrucît are o pensie foarte mică și nu are alte surse de existență, omul este nevoit să cerșească pentru a supraviețui. După ce l-am bucurat cu citeva produse alimentare și o sticlă de apă, am îndraznit să-l întreb de ce cerșește.

– Ce s-a întîmplat în viața dumneavoastră că ați ajuns în această situație?

– Sunt chiar bucuros că mă deranjați. Vreau să aflu cit mai multă lume despre tragedia mea, și cer ajutorul fiecăruia. Altă ieșire din situație nu mai am, vreau să aflu mai multă lume cit de greu îmi este. Mă întorc din Rusia, unde am plecat să muncesc. Pentru că nu am găsit de lucru,

m-am întors acasă. Mă aflam în trenul Moscova-Chișinău, însă am avut ghinionul să întîlnesc citeva persoane în stare de ebrietate care au vrut să-mi fure geanta, nu aveam nimic prețios în ea. În urma unei încăierări am fost aruncat din tren și strivit de o altă locomotivă care se îndrepta în direcția opusă.”

– Acum aveți o susținere de la cineva, cum vă descurcați?

– O singură persoană a reacționat la durerea mea. Aceasta mi-a oferit un apartament cu o cameră în Chișinău, ca să-mi fie mai ușor să mă deplasez la spital. În rest... primesc o pensie pentru invalizi de 400 de lei, cu care trebuie să mă întretin pe mine și familia mea.

– Dumneavoastră aveți copii?

– Da, am doi copii mici: o fată și un băiat, fiica este a soției mele din prima căsătorie, iar băiatul este fiul meu.

– Cum reușiți să vă descurcați cu 400 de lei, fiind patru oameni în familie?

– Soția mă ajută să mă deplasez, și îi mulțumesc din suflet că îmi este alături. Îi sint recunoscător surorii mele care muncește în Italia și destul de des îmi trimite bani pentru pastile și întreținerea familiei mele. Soția nu lucrează pentru că avem un copil mic. Mai are grijă și de mine de aceea nu poate să-și găsească un loc de muncă.

– V-ați adresat undeva pentru a cere un ajutor oamenilor cu inimă mare?

– Da, m-am adresat la televiziune, unde am vorbit despre durerea mea și am cerut ajutor la oamenii de bună credință. Însă am rămas doar cu întrebările puse din interes. A reacționat numai o singură persoană, care nu a vrut să se așeze, acest om mărimos mi-a oferit un loc de trai în Chișinău. Pină acum

am locuit în satul Ermoclia, raionul Ștefan Vodă. După 16 ani de dureri și necaz sint disperat, dar încerc să supraviețuiesc ca să nu murim de foame. Stau aici și cerșesc, ce să aduc acasă măcar ceva pentru a hrăni familia.

Am văzut în ochii lui Nicolae o mică speranță. Este totuși un bărbat puternic. În pofida faptului că are o stare gravă de invaliditate a reușit să-și creeze o familie, are și un copilăș, care va fi un sprîjin în viitor. Sperăm că se vor găsi mai mulți oameni receptivi care îi vor întinde o mînă de ajutor.

O să încerc și eu să aplez la prietenii și cunoștințele mele pentru a le cere o susținere. Pe lingă grija pînii cele de toate zilele, Nicolae are un vis: să meargă din nou pentru a se plimba de mină cu copiii săi...

Cătălina BULBUC,
studentă anul II, FJȘC

Studenții USEM îndemnați să-și descopere talentele ascunse

În septembrie, anul curent, în cadrul Universității Europene din Moldova, a avut loc o întîlnire cu doi jurnaliști de la Moldova 1, care au vorbit despre concursul ADAMI Media PRIZE 2016.

Este vorba despre un concurs internațional pentru cei pasionați de film, dar și pentru cei care doresc să-și manifeste talentul. Învîgătorii concursului au șansa să cîștige un premiu în valoare de 2000 de euro.

Premiul ADAMI a fost lansat cu scopul de a susține integrarea și diversitatea culturală în lume. Este vorba despre un nou tip de premiu european, care a fost oferit pentru prima dată în 2015. Organizatorii acțiunii sunt Oficiul Afacerilor Externe din Germania și Fundația europeană „Civis”.

Sunt acceptate materiale ce prezintă diversitatea etnică, re-

ligioasă și culturală. Clipurile video nu trebuie să depășească 10 minute.

Categoriile ADAMI
1. Televiziune – informații non-ficțiune, divertisment, ficțiune și știri.
2. ON-LINE – site web, materiale video on-line.
3. Tineret – filme realizate de tineri talente.

Virsta participanților la concurs nu trebuie să depășească 28 de ani.

La prima ediție, a participat și o echipă din Republica Moldova cu filmul „Acasă în Marienfeld”. Documentarul reflectă

istoria fostelor colonii germane din Basarabia și destinul nemților care au locuit în Moldova pină în 1940. Doi germani basarabeni, după mulți ani, revin în satul Marienfeld, localitatea unde au trăit părinții lor. Un sat fondat acum un secol de coloniști nemți.

Autorii filmului documentar sunt Lucia Taut, Eugeniu Popovici și Irina Crăciun.

Ei au cîștigat unul din primele trei locuri.

Cei prezenți la întîlnire s-au arătat interesați de această oportunitate fiind tentați de a-și încerca norocul.

Studenții au avut șansa să acorde întrebări atît despre concurs, cit și despre perspectivele angajării în televiziune. Ei au fost motivați să participe la această competiție și să-și descopere talentele ascunse.

Mariana PĂDURARU,
studentă anul II, FJȘC

Cîteva pleonasme pe care măcar profesorii și jurnaliștii ar trebui să le evite.

Pentru marea majoritate a moldovenilor din Republica Moldova, limba română continuă să fie una relativ străină. Asta pentru că mulți ani limba rusă a fost prioritară în țara noastră, atît la nivel educațional, cît și socio-profesional. Limba română sau cea moldovenească a ocupat un loc secund, a stagnat în arhaisme locale și s-a îmbogățit cu calchieri din limba rusă. Firește că gîndirea bilingvă a moldoveanului are mai multe părți bune decît dezavantaje. Nu este singura țară europeană cu o astfel de particularitate. În Belgia, de exemplu, oamenii de acolo trec cu ușurință de la exprimarea în neerlandeză la cea în franceză, germană sau engleză. Singura „mică

Vorbim, scriem corect

problemă” la unii moldoveni, mai ales la intelectuali, se ivește atunci cînd declară sus și tare că sunt români și vorbesc sau scriu în limba română. În cazul dat, ne referim la învățători, profesori și jurnaliști, mai ales. Cu două sau trei excepții, absolut toți jurnaliștii de televiziune au o rostire catastrofală. Nu sunt conștienți de aceasta, dar se afișează cu trufie atotcunoscătoare pe ecranele televiziunilor ca buni vorbitori de limbă română sau români sadea. De unde nu-i, nici Dumnezeu nu cere! Adina Dragomirescu și Alexandru Nicolae în cartea „101 de greșeli de lexic și gramatică”, lingviști de la Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan - Al. Rosetti” al Academiei Române, spun că de multe ori, pleonasmul este și un mod de a insista asupra unei idei – „am văzut cu ochii mei”, „am auzit cu urechile mele” sau „întuneric beznă”, acestea fiind pleonasme aparente. De asemenea, celebrele expresii „taci din gură!” și „ieși afară!” sunt pleonasme acceptate de limbă. Lingviștii spun că o sursă a pleonasmului o reprezintă împrumutul din alte limbi, mai ales din franceză. Astfel, pleonasmele din alte limbi au fost traduse „mot-à-mot” în română și preluate ca atare: a îngheța de frig – geler de froid (franceză) a coborî în jos – descendre en bas a urca în sus – monter en haut l-am auzit cu urechile mele – je l'ai entendu de

mes oreilles a vedea cu ochii mei – hoc oculis vidi meis, ego oculis meis vidi (latină). Lingviștii mai spun că necunoașterea etimologiei cuvintelor duce la apariția unor pleonasme „latente” desîntîlnite în limba română – ortografie corectă, asigurarea securității, a cronometrului timpul, caligrafie frumoasă, muncă laborioasă, panaceu universal. O altă cauză, spun experții, ar fi necunoașterea sensului cuvintelor împrumutate, lucru care se întîmplă acum cu neologismele din engleză: board de conducere, conducere managerială, hit de succes, reclamă publicitară, summit la vîrf, mașină de floricele popcorn. În cele ce urmează, pentru uzul jurnaliștilor și profesorilor, vă oferim doar cîteva pleonasme desîntîlnite nu doar în rostirea și scrierea acestora, ci chiar și în România, iar asta într-o proporție destul de ridicată. Pleonasme pe care ar trebui să le reținem A coborî jos; întuneric beznă; a avansa înainte; babă bătrînă; cocină de porci; mujdei de usturoi; slănină de porc; sloi de gheață; solniță de sare; șorici de porc; stîină de oi; a prevedea viitorul; a îngheța de frig; a coborî în jos; nul și neavenit; l-am auzit cu urechile mele. Cutremur de pămînt; costum de haine; catastrofă tragică; perspectivă de viitor; leac vindecător; alcoolemie în singe; bulion de roșii; marele magnat; a masacra în masă; a aduce aportul;

agheasmă sfințită; lihnit de foame; avansați în față; biografia vieții; alienat mintal; activitate laborioasă; alegeri electorale; limuzină de lux; limonadă de lămîie; lipom de grăsime; entuziasm înflăcărât; înalți prelați bisericești; a călca în picioare; cicatrizarea răni; jurămînt solemn; conducere managerială; local public; asigurarea securității; a ateriza la sol; performanță remarcabilă; concluzie finală; dănuie permanent; pasaj de trecere. Azil de bătrîni; spirit de glumă; privire retrospectivă; notorietate publică; zorii zilei; zbor aerian; ziar cotidian; mijloace proprii și personale; a survola peste; repet încă o dată; omletă de ouă; palmares de succes; pacient bolnav; spital clinic; summit de vîrf; stea luminoasă; marea majoritate; edilul orașului; cioban la oi; hit de succes; a considera de cuviință; arșiță toridă; ieși afară; taci din gură; am văzut cu ochii mei; atac agresiv. Primejdia rea; performanță excepțională; alocuțiune scurtă; procent de... la sută; a îngheța de frig; festivitate solemnă; a reține pe loc; a reuni laolaltă; deosebit de remarcabil; sloi de gheață; a reproduce întocmai; zvon fals; prăpastie adîncă; a pregăti în prealabil; pălăvrăgeală fără rost; căldură mare; plajă de nisip. Abundență mare; abuz exagerat; amestec eterogen; amployare mare; a anticipa dinainte; avalanșă de zăpadă; aversă de ploaie; bancno-

tă de hîrtie; a se bifurca în două; a coabita împreună; coridor de trecere; cutremur de pămînt; deplină unanimitate; epilog final; folclor popular; gamă diversificată; garderobă de haine; perioadă de timp; polemică contradictorie. „Multe dintre pleonasme sunt produse neintenționat, de vorbitori care nu cunosc sensurile și originea cuvintelor ori relațiile semantice dintre acestea, în special sinonimia. Este vorba de pleonasme ușor de recunoscut, care pot apărea în exprimarea oricărui vorbitor, indiferent de mediul sociocultural, de tipul: „Strada bulevardul Ștefan cel Mare”, „imposibilitatea de a putea”, „nu poate fi posibil”, „manuscris de mînă”, „reștanțe din urmă”, „ameliorat în bine”, „a continua mai departe”, „a prefera mai bine”, a se reîntoarce înapoi, a se bifurca în două, a se sinucide singur”, mai spun lingviștii Adina Dragomirescu și Alexandru Nicolae. De asemenea, mai spun ei, pleonasme desîntîlnite în limba română apar în limbajul oamenilor care vor să se exprime într-un mod prețios: „una dintre tentativele originale de încercare în studiul comparat”; „vom conviețui împreună”; „studind prezentul și previzionând viitorul”; „laborioasa muncă”; „prevenirea profilaxiei îmbolnăvirilor”; „dorița unanimă a tuturor”; „mai bine preferă să moară”; „o autosinucidere lentă”; „principalele protagoniste ale filmului”.

Livia LUPAȘCU

Legat de noul Ordin al ministrului Educației, vă oferim opinia unui cunoscut filolog român George Pruteanu:

De ce scriu cu „î” din „i”

... Pentru că inițiativa Academiei, din 17 februarie 1993, prin care s-a reintrodus în ortografia românească litera â (în afara cuvîntului „român” și a derivatelor sale, unde figura din 1965), a fost o eroare științifică, generată de un anumit sentimentalism anti-comunist (bazat și pe legenda că î-ul din i ne-ar fi fost impus de oamenii lui Stalin, deși î-ul din i a fost practicat, de mari nume ale literelor românești, la Viața Românească, încă din anii '20 ai secolului trecut, cu mult înaintea apariției comunismului la noi).

Cei doi lingviști membri ai Academiei au votat unul „împotriva”, celălalt „abținere”. Toate institutele de lingvistică din țară au deza-probat decizia.

... Pentru că, prin readoptarea lui â din a, ortografia românească se complică în mod artificial, introducîndu-se un criteriu me-

canic, arbitrar și străin spiritului limbii române: acela dacă un sunet se află în interiorul cuvîntului sau la una din extremitățile sale.

fonetic al ortografiei românești, conform căruia un sunet sau un grup de sunete se transcrie (aproape) întotdeauna cu aceeași literă,

Iată doar cîteva exemple:

î din e: monumentum>mormînt (=mormînt!), tenerus>tînăr (=t năr!), ventus>vînt (=v nt!) freiner (fr.)> a frîna (=a fr na!) netengu(sl.)>nătîng (=năt ng!) frengi (tc.)>frînghie (=fr nghie!);

î din i: luminaria>lumînare, ridere>a rîde, ripa>rîpă, sinus>sîn, stringere>a strînge, rivus>riu drîmbă (sl.) geamlîc (tc.);

î din o: fontana>fîntînă (=f ntînă!), longum>lîngă (=l ngă!) monastiri (sl.)>mînăstire (m năstire!) limoni (gr.)>lămîie (=lăm ie!) gond (magh.)>gînd (=g nd!);

î din u: aduncum>adînc (=ad nc!), perturnicula>potîrniche (=pot rniche!), hîrîndinella>rîndunică (=r ndunică!) gîndac (=g ndac!), mîrșav (=m rșav!), zvîrli (zv rli!), smîrc (=sm rc!) (sl.) tărîm (tc.) (=tăr m!).

Ar trebui, e.g., să scriem a tărî (cu două litere diferite pentru exact același sunet), dar eu tărîi (schimbînd din nou litera, pentru că e în altă poziție)... A scrie un sunet într-un fel dacă e-n corpul cuvîntului și-n alt fel dacă e la unul din capete e o procedură care sfidează claritatea latină a limbii române și principiul dominant

respectiv cu același grup de litere. Au spus-o mari cărturari, Scriban, Philippide, Densusianu, G.Ivănescu, G.Ibrăileanu, E. Coșeriu, Mioara Avram) cît și străini (A. Meillet, R.Lepsius, Alf Lombard).

... Pentru că î-ul provine dintr-un a în doar cca 31% din cuvînte; în marea majoritate a cazurilor

(69%), î-ul provine din cuvînte (fie latinești, fie de altă origine) care nu conțineau sunetul/litera A în locul respectiv, ci unul/una din sunetele/literele E, I, O sau U, așa că transcrierea sa azi prin â este absurdă. Dacă am fi paroxistic de pedanți, ar trebui să-l transcriem cu („e” cu accent circumflex), („o” cu accent circumflex) sau („u” cu accent circumflex).

... Pentru că, în cazul cuvîntelor în care sunetul î provine dintr-un a, numai aproximativ o jumătate (15% din total) sunt de origine latină2, așa încît â-ul din cca 85% dintre situații nu are cum să constituie mult invocata „probă de latinitate a limbii noastre”, de care, oricum, în anul 2002 nu cred că mai e nevoie decît pentru inimicii oligofreni.

... Pentru că o altă dovadă strălucitoare a legăturii intrinsece, a „înrudirii” interne dintre i și î (și nicidecum între a și î) o constituie alternanțele fonetice :

în pronunție dialectală (ardelenească, moldovenească), foarte adesea sunetul i se transformă în î, nicidecum însă sunetul a: țigan>țîgan, sifon>sîfon, silă>silă, stin-

gă>stîngă (la Eminescu rimează cu plîngă), stins>stîns, și>șî, și-nă>șînă, ține>țîne, țiu>țîiu, ziu-a>zîua etc.;

multe substantive prezintă transformarea lui î în i prin trecerea de la singular la plural sau de la masculin la feminin: cuvînt-cuvînte, jurămînt-jurăminte, mormînt-morminte, sfînt-sfinte-sfinți; tînr-tineri etc.;

în cursul conjugării unor verbe, i devine î: a vinde-eu vînd-tu vinzi-ei vînd etc.

... În același sens, o dovadă o constituie faptul că la mari maeștri ai limbii române, ca Eminescu, vocabule terminate în -înd, -îndă sau -întă rimează cu altele terminate în -înd, -îndă sau -întă, întrucît î-ul e perceput ca o ipostază a lui i [e.g.: Călin (File din poveste) - grindă / tremurîndă; oglindă / surîzîndă sau în Întunericul și poetul - țîntă / frămîntă]. Așa era și la Alecsandri (Cu timpul tot ce-i putred se scutură pe rînd / Și fructele frumoase rămîn pe crengi lucind - Ovidiu). Nu vom găsi nicăieri o rimă -and / ând.

Din aceste motive științifice, mi se pare absurd să scriu cu din a.

Fondator: USEM

Redactor-șef: Livia LUPAȘCU

Redactor-șef adjunct: Mariana PĂDURARU

Secretar general de redacție: Ana Maria ȚURCAN

Colegiul de redacție: Tamara MELECA, Sofia BUSUIOC

Telefon: 079930304, **E-mail:** reporterusem@gmail.com

Adresa: Chișinău, str.Iablocikin 2/1, biroul 504